

Dosarul nr. 2ra-1365/21

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: V. Puica

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan

ÎNCHEIERE

15 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Eugeniu Chirița,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Chirița împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei din 20 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 4 noiembrie 2020, Eugeniu Chirița a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, solicitând constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, cu acordarea unei satisfacții echitabile în sumă de 10 000 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 28 mai 2020 a depus în instanță o cerere de chemare în judecată împotriva Silviei Midori prin care a solicitat repararea prejudiciului moral cauzat prin injurie.

Prin încheierea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 29 mai 2020 s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată.

La 2 iunie 2020, a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 29 mai 2020, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 9 iulie 2020, a fost admis recursul declarat și casată încheierea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 29 mai 2020.

Reclamantul a susținut că prin neexaminarea cauzei în fond i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare garantate de art. 6 pct. 1 CEDO și art. 26 alin. (1) din Constituție, dreptul la judecarea cauzei în termen rezonabil.

Consideră că prin acțiunile date, instanța de fond i-a cauzat un prejudiciu material în mărime de 50 lei, ce constituie taxa de stat achitată pentru examinarea cererii de recurs și un prejudiciu moral pe care îl evaluează la suma de 10 000 lei, sumă care în opinia lui va constitui un remediu eficient și echitabil încălcării comise și pe care-l solicită a fi încasat de la bugetul de stat, ținând cont de modul în care a

derulat procesul, scopul urmărit de reclamant, importanța procesului, aspirațiile și așteptările acestuia în rezultatul soluționării litigiului.

În drept, acțiunea s-a întemeiat în baza prevederilor art. 6 pct. 1 CEDO, art. 26 alin. (1) din Constituție și a Legii nr.87 din 21 aprilie 2011.

Prin hotărârea din 18 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Chirița împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului material și moral.

Pentru a pronunța această soluție, prim instanță a reținut că reclamantul solicită constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil pentru perioada depunerii cererii în judecată la 28 mai 2020 până la 9 iulie 2020, data emiterii încheierii Curții de Apel Chișinău.

Totuși, instanța de judecată a analizat și perioada de după 9 iulie 2020 până la 2 septembrie 2020, pentru a evidenția că, de fapt cererea nu a fost primită în procedură, inclusiv din motivul că reclamantul nu s-a conformat indicațiilor judecătorului și nu a înlăturat neajunsurile la cerere, circumstanțe ce nu pot fi imputate instanței judecătorești.

În contextul circumstanțelor descrise, instanța de judecată a apreciat că reclamantului nu i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare.

La 19 ianuarie 2021, Eugeniu Chirița a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea ei și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 20 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Eugeniu Chirița și s-a menținut hotărârea din 18 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În motivare, Colegiul instanței de apel a conchis că, instanța de fond a stabilit toate circumstanțele și raporturile juridice care au importanță pentru soluționarea cauzei, a apreciat corect probele din dosar, aplicând corect legea materială și legea procedurală, iar hotărârea este legală.

Totodată, a reținut că apelantul nu a prezentat în instanța de apel probe de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.

La 22 iunie 2021, Eugeniu Chirița a declarat recurs împotriva deciziei din 20 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului, a invocat că decizia este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată în baza temeiurilor de recurs prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă.

Recurentul a susținut că nu este de acord cu aprecierea instanței de apel din motiv că, potrivit Legii nr.87/2011, aplicarea legii se face prin prisma prevederilor CEDO. Deși Curtea nu are competența de a analiza modul în care instanțele interne au interpretat și aplicat dreptul intern, Curtea consideră că respectivele casări cu trimiterea cauzei la rejudecare se datorează în general unor erori comise de instanțele inferioare ceea ce denotă o deficiență în funcționarea sistemului judiciar (cauza Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții împotriva României. pct.147).

Deoarece caracterul rezonabil al procedurilor se apreciază conform criteriilor consacrate de Curte precum, complexitatea cauzei, comportamentul părților, miza pentru reclamant, în prezenta cauză termenul rezonabil a fost afectat exclusiv de comportamentul eronat al autorității judiciare, iar aprecierea instanței de apel cu

referire doar la perioada de timp în care s-a examinat cauza, fără a ține cont de criteriul invocat, a fost una eronată.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată recurentului Eugeniu Chirița la 2 iunie 2021, prin intermediul poștei, iar recursul a fost depus la 22 iunie 2021, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Copia cererii de recurs a fost expediată pentru cunoștință Ministerului Justiției la 12 august 2021, însă, până la data examinării admisibilității recursului, Ministerului Justiției nu a depus referință prin care să expună poziția privitor la recursul declarat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se

invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmerts împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Eugeniu Chirița, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Eugeniu Chirița.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari